

duru za uspostavljanje decentralizovanog upravljanja podnošenjem nacionalne akreditacije na odobrenje Evropskoj komisiji. Proces prenosa ovlašćenja za upravljanje se odvija planiranom dinamikom, i njegovo prenošenje na državne institucije planirano je u toku 2014. godine za I-IV Ipa komponentu.

PERIOD 2014 – 2020

Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija (MVPEI), u saradnji s Delegacijom EU u Crnoj Gori, započelo je pripremne aktivnosti u vezi s programiranjem pretpristupne podrške EU tokom finansijske perspektive 2014-2020 (IPA II). Programiranje Ipe II će se zasnivati na višegodišnjoj osnovi s fokusom na pripremu sektorskih dokumenata koji će se koristiti kao osnov za izradu godišnjih nacionalnih programa. Dokumenti kojim će biti definisana pravna i programska osnova Ipe II su u procesu izrade i očekuje se da će biti usvojeni od strane nadležnih institucija EU krajem 2013.

Kontakt: Kancelarija glavnog pregovarača:
tel: +382 (0)20 225-568; +382 (0)20 246-264
e-mail: kgp@mfa.gov.me; web sajt: <http://www.mvpei.gov.me/>

22 REGIONALNA POLITIKA I KOORDINACIJA STRUKTURNIH INSTRUMENATA

Regionalna politika Evropske unije (EU) podrazumjeva finansijsku podršku zemljama i regionima kroz projekte za razvoj infrastrukture, podsticanje industrije i zapošljavanje, u cilju ekonomskog približavanja najslabije razvijenih regiona u EU i jačanja regionalne konkurentnosti. Za zemlje kandidate za članstvo u EU, kao što je Crna Gora, ta sredstva su dostupna kroz Instrument pretpristupne podrške (Instrument for preaccession assistance – IPA), kao podrška evropske integracije, odnosno finansijska i ekspertska podrška reformama. Programi regionalne politike se finansiraju iz Strukturnih fondova (Evropski fond za razvoj i Evropski socijalni fond) i, za neke države članice, iz programa Kohezionog fonda.

STRUKTURNI FONDOVI I KOHEZIONI FOND EU

Evropski fond za regionalni razvoj predstavlja glavni instrument EU za sprovođenje regionalne politike. Sredstva iz ovog fonda usmjerena su na smanjivanje razlika između regiona EU u cilju jačanja ekonomske i društvene kohezije i jačanje evropske teritorijalne saradnje, u kojem je najznačajnija prekogranična saradnja. ERDF podržava investicije u mala i srednja preduzeća za stvaranje novih radnih mjesta. **Evropski socijalni fond** predstavlja glavni instrument za sprovođenje politike EU u oblasti zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa. Iz njega se finansiraju mjere za povećanje zaposlenosti u državama članicama i regionima EU, posebno u manje razvijenim državama, s akcentom na sprovođenju mjera za borbu protiv nezaposlenosti mladih, žena i lica koje su dugoročno bez zaposlenja. **Kohezioni fond** pruža finansijsku podršku projektima iz oblasti zaštite životne sredine i saobraćaja, kao što su ulaganja u željezničku infrastrukturu i izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda. Mogu ga koristiti države članice čiji BDP iznosi manje od 90% prosjeka EU.

TERITORIJALNA ORGANIZACIJA CRNE GORE

Crna Gora ima dva nivoa upravljanja: državnu/centralnu vlast i lokalne vlasti (opštine), koje su jedinice samouprave. Teritorija Crne Gore je organizovana u 19 opština, glavni grad Podgoricu i prijestonicu Cetinje. Ne postoje regioni, kao administrativni oblik teritorijalne organizacije, niti organi odgovorni za donošenje odluka na regionalnom nivou. Crna Gora se u statističkim okvirima EU (NUTS klasifikacija) smatra jedinim regionom.

INSTRUMENT PRETPRISTUPNE PODRŠKE (INSTRUMENT FOR PRE ACCESSION - IPA)

S ciljem da podrži države potencijalne kandidate i kandidate u naporima da ispune zahtjeve za članstvo u EU, Evropska komisija je 2006. odlučila da sve dotadašnje finansijske oblike podrške zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima za članstvo objedini u Instrument pretpristupne podrške (IPA).

I komponenta Ipe se odnosi na podršku tranziciji i jačanju institucionalnih kapaciteta. Dostupna je kako državama kandidatima, tako i državama koje su potencijalni kandidati za članstvo. Crna Gora koristi sredstva iz I komponente od 2007. kroz sledeće nacionalne programe: Ipa 2007, Ipa 2008, Ipa 2009, Ipa 2010 i Ipa 2011. U toku je programiranje Ipa 2012/13 programa gdje je prvi put primjenjen višegodišnji pristup u planiranju. **II komponenta Ipe** - Regionalna i prekogranična saradnja, za cilj ima promociju dobrosusjedskih odnosa, jačanje stabilnosti, bezbjednosti i prosperiteta u interesu svih zemalja učesnica i podsticanje izbalansiranog i održivog razvoja. Crna Gora učestvuje u osam programa - pet prekograničnih (sa Albanijom, BiH, Hrvatskom, Srbijom i Kosovom), jednim susjedskim (Ipa Jadranski program) i dva transnacionalna (Jugoistočna Evropa i Mediteranski program). **III komponenta Ipe** - Regionalni razvoj pruža podršku u oblastima zaštite životne sredine i saobraćaja. Glavni cilj operativnog programa za III komponentu Ipe za period 2012-2013. je poboljšanje životnog standarda i stanja životne sredine u Crnoj Gori, u skladu s nacionalnim politikama i strategijama, kao i s politikama i standardima EU. **IV komponenta Ipe** odnosi se na podršku u sljedećim oblastima razvoja ljudskih resursa: zapošljavanje, obrazovanje, naučni i istraživački rad i društveni razvoj. Glavni cilj operativnog programa za IV komponentu Ipe za period 2012-2013. je promovisanje održivog razvoja ljudskih resursa modernizacijom i razvojem sistema obrazovanja, obuke i istraživanja u Crnoj Gori, u skladu s politikama i standardima EU, s posebnim fokusom na zapošljavanje mladih.

Pravo korišćenja sredstava iz III i IV komponente Ipe imaju samo zemlje sa statusom kandidata za članstvo u EU. Takođe, neophodno je usvajanje Strateškog okvira usklađenosti od strane Vlade Crne Gore i odobranje Operativnih programa za III i IV komponentu Ipe od strane EK, kao i uvođenje decentralizovanog upravljanja. **V komponenta Ipe** pruža podršku zemljama kandidatima u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja. Pravo korišćenja sredstava iz ove komponente imaju samo zemlje sa statusom kandidata za članstvo u EU i to nakon usvajanja odgovarajućih strateških dokumenata i uvođenja decentralizovanog sistema upravljanja fondovima EU.

Crna Gora trenutno operativno koristi sredstva iz I i II komponente Ipe. Ovim sredstvima upravlja Delegacija EU u Crnoj Gori po pravilima centralizovanog sistema upravljanja fondovima EU.

PRIPREME ZA DECENTRALIZOVANO UPRAVLJANJE

Decentralizovano upravljanje podrazumijeva prenošenje ovlašćenja za upravljanje finansijskim sredstvima Evropske unije s EK na državu korisnicu. To podrazumijeva veliki posao koji se ogleda, prije svega, u izgradnji odgovarajućih struktura, odnosno osnivanju novih institucija i jačanju administrativnih kapaciteta u ovoj oblasti. Crna Gora je započela proce-